

D O M

afsagt den 21. oktober 2014 af Vestre Landsrets 14. afdeling (dommerne Ida Skouvig, Henrik Estrup og Mai-Britt Bæk Johansen (kst.)) i ankesag

V.L. B-1940-13

(advokat Anders Munk Zacho, Aarhus)

mod

(advokat Jacob Fenger, Aarhus)

Retten i Horsens har den 2. juli 2013 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS 150-1023/2012).

Påstande

For landsretten har appellanten, T , gentaget sin påstand for byretten.

Indstævnte, Kommune, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten fremlagt 2 fotos fra Google Maps, der viser fortovet ud for T s ejendom forud for den 20. september 2011, hvor T har forklaret, at hun faldt på fortovet.

Der er endvidere fremlagt Vejr- og klimadata fra Danmarks Meteorologiske Institut. Dataene viser nedbørsmålinger ved målestationen Flensted i dagene omkring den 20. september 2011. Målestationen Flensted befinder sig efter det oplyste 13-14 km fra Stjær og er den målestation, der ligger nærmest T ; bopæl. Ifølge dataene faldt der i de 9

dage i perioden fra den 17. september 2011 til den 25. september 2011 henholdsvis 2,5 mm, 8,7 mm, 1,8 mm, 3,1 mm, 9,7 mm, 3,5 mm, 2,4 mm, 0,0 mm og 0,0 mm regn.

Det er ubestridt, at ujævnheden af den flise, der angives at være årsag til uheldet, består i, at flisens vestlige ende ligger højere end den næste flise i fliserækken i vestlig retning.

Det er ligeledes ubestridt, at T kom gående fra øst mod vest.

Ved passagen af den skæve flise har T således måttet træde lidt ned og ikke lidt op for at opnå kontakt med den næste flise i rækken.

T har også for landsretten haft fri proces.

Forklaringer

G har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Der er endvidere afgivet forklaring af T og H.

G har supplerende forklaret, at den flise, han var med til at rette op på fortovet ud for T's hus, så vidt han husker, befandt sig ca. midtvejs mellem den trappe og den blå TDC-stander, der ses på fotoet i ekstrakten side 75. Han mener, at der stod sten eller materialer på græsset foran huset. Han kan ikke huske, hvordan stenene så ud, eller hvor mange der var. Det var tydeligt, at fortovsflisen var blevet skæv som følge af, at en lastbils støtteben var blevet sænket i forbindelse med af- eller pålæsning. Det var således kun den ene flise, der var skæv i området foran T's hus. Da de tog flisen op, kunne man se, at sandet var blevet trykket ned. Da de kom til stedet, var de ikke i tvivl om, hvilken flise der var tale om. Da han for byretten forklarede, at fortovene ikke så for godt ud, mente han, at de var mærket af tidens tand. Fliserne var ikke kun slidte foran T's hus, men langs hele vejen, og de rettede også et par fliser længere henne ad vejen.

T har forklaret, at han er ansat som gartner i Kommune. Han er bl.a. beskæftiget med at lægge fortove og lægge fortove om. Han samarbejder i den forbindelse med G. Han kan huske, at han og G i september 2011 var i Stjør for at rette en fortovsflise op. En flise ud for T's hus var vippec 2-3 cm

op. Det var tydeligt, at skævheden var en følge af en lastbils støtteben. Flisen befandt sig i området foran den trappe, der ses på fotoet i ekstrakten side 75, men han kan ikke huske, om det var til den ene eller anden side i forhold til trappen. Der var tale om en gammel flise. Han kan ikke huske, om der var jord på den. Han mener, at der stod nogle paller med sten på græsset foran det pågældende hus. Der var flere paller, og de var fulde. Han så ingen former for maskiner.

H har forklaret, at han er indehaver af Anlæg og Byg ApS. Han kan huske, at han i 2011 udførte noget arbejde for T . Det var i slutningen af sommeren. Arbejdet bestod i opførelse af en støttemur og en trappe langs Vesterbro. Stenene blev leveret af hans leverandør. Han kan ikke huske, om stenene kom samme dag, som arbejdet begyndte, eller nogle dage forud herfor. Stenene blev leveret i ejendommens indkørsel ved Vestbakken. Stenene blev transporteret med sækkevogn fra indkørslen ad fortovet langs Vestbakken og fortovet langs Vesterbro til arbejdsstedet. Sækkevognen vejede vel omkring 10 kg uden læs og omkring 100 kg med læs. Ved arbejdet brugte de en graver. Graveren blev kørt fra indkørslen og over græsset til arbejdsstedet. Graveren kørte ikke på noget tidspunkt på fortovet langs Vesterbro. Han erindrer ikke, at der lå gamle sten på det sted, hvor støttemuren skulle opføres, og som derfor først skulle fjernes. Han kan helt afvise, at det er et støtteben på hans firmas lastbil, der har gjort den pågældende flise skæv, da firmaets lastbil slet ikke har støtteben. Leverandøren af stenene til støttemuren var vist nok IBF, og dette firmas lastbil har støtteben. Han er på et tidspunkt sidste år blevet kontaktet af Kommune, der gerne ville vide, om han havde udført arbejde på stedet. Kommunen sagde ikke noget om, at der verserede en retssag.

Procedure

Parterne har gentaget deres anbringender for byretten.

Kommune har dog ikke for landsretten gjort gældende, at T har udvist egen skyld bortset fra, at det er gjort gældende, at den skæve flise er en følge af arbejde på T's hus.

Kommune har endvidere ikke for landsretten gjort gældende, at der ikke er årsagssammenhæng mellem den skæve flise og T's fald på fortovet.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af e-mail af 22. september 2011 fra N fra Kommune til T, at T umiddelbart efter uheldet den 20. september 2011 havde rettet henvendelse til kommunen herom.

Det fremgår endvidere af henvisningen i e-mailen til at kontakte en medarbejder i kommunens forsikringsteam, at kommunen indså, at der var spørgsmål om, hvorvidt kommunen var erstatningsansvarlig i anledning af uheldet.

Kommunen valgte imidlertid kort tid efter at rette den skæve flise uden forinden selv at skaffe dokumentation for niveauforskellen eller at give T mulighed herfor. Det bemærkes i den forbindelse, at hensynet til andre fodgængeres sikkerhed ikke tvang kommunen til straks at rette flisen, idet kommunen kunne have valgt i stedet at afmærke eller afspærre stedet.

Da kommunen således ved sin handling har afskåret T fra at føre bevis for den præcise niveauforskel, og efter de afgivne vidneforklaringer og de fremlagte fotos, lægges det derfor til grund, at niveauforskellen har oversteget den bagatelgrænse, der gælder efter praksis.

Efter de afgivne forklaringer må det lægges til grund, at den skæve flise havde ligget på stedet i længere tid forud for uheldet den 20. september 2011, og det må derfor endvidere lægges til grund, at flisen kunne have været opdaget og rettet ved blot et lejlighedsvis tilsyn med kommunens fortove. Vejformand har imidlertid forklaret, at kommunen ikke tilser fortovene generelt, men efter borgerhenvendelser.

En kommune har en betydelig frihed til at prioritere sine ressourcer og i den forbindelse vælge de arbejdsopgaver, der skal udføres først, men der må antages at være en pligt til, ikke kun efter borgerhenvendelser, men af egen drift, at holde øje med forhold, der kan være til fare for borgerne, herunder om fortovsbelægningen er så ujævn, at det overskrider bagatelgrænsen.

På den anførte baggrund, hvor den pågældende flise var ujævn ud over bagatelgrænsen, og hvor kommunen kunne have opdaget og rettet forholdet, må kommunen anses for at have

handlet ansvarspådragende.

Kommunen har ikke bevist, at flisens skævhed skyldes arbejde på T's ejendom.

Det er hverken i kommunens påstandsdokument for landsretten eller under proceduren for landsretten gjort gældende, at T i øvrigt skulle have udvist egen skyld, eller at der ikke er årsagssammenhæng mellem den skæve flise og T's fald på fortovet.

Der er herefter ikke anledning til at forholde sig til spørgsmålet om, hvorvidt egen skyld eller manglende årsagssammenhæng kan være til hinder for erstatningsansvar, og landsretten tager derfor T's påstand til følge.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal Kommune betale sagsomkostninger for begge retter til statskassen med i alt 41.852,70 kr. Beløbet omfatter 40.000 kr. til udgifter til advokatbistand inkl. moms og 1.852,70 kr. til udgifter til vidneførsel.

Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet til dækning af udgifter til advokatbistand lagt vægt på sagens værdi og omfang.

Thi kendes for ret:

Kommune skal anerkende erstatningspligten for den faldulykke, som T var udsat for den 20. september 2011.

Kommune skal betale sagens omkostninger for begge retter til statskassen med 41.852,70 kr.

De idømte sagsomkostninger skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Ida Skouvig

Henrik Estrup

Mai-Britt Bæk Johansen
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 21. oktober 2014.

Bonnie Broe

retssekretær